

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
Главна дирекция „Инспекторат за опазване
на културното наследство”

Изх. № 33-00-502/.....
24-11-2015

ДО
ДОЦ. ЛЮДМИЛ ВАГАЛИНСКИ
ДИРЕКТОР НА НАИМ-БАН

ОТНОСНО: Протокол № 10-00-405/16.11.2015 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Приложено Ви изпращам за сведение и изпълнение Протокол № 10-00-405/16.11.2015 г. от проведена комисия на основание чл. 158а от Закона за културното наследство, за приемане на резултатите от спасителни археологически проучвания.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Протокол № 10-00-405/16.11.2015 г.
Копие на Заповед № РД09-779/19.11.2015 г.

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР:

АРХ. Д. ДОБРЕВА-АНГЕЛОВА

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ЗАПОВЕД

№ Р2009-479 / 19.11. 2015 г.

На основание на чл. 158а, ал. 6, от Закона за културното наследство (ЗКН), във връзка със Заповед № РД 09-916/19.11.2014 г. на Министъра на културата

ОДОБРЯВАМ:

Протокол № 10-00-405/16.11.2015 г. от експертна комисия, назначена със Заповед № РД 09-952/24.11.2014 г. на Министъра на културата във връзка с постъпило искане за комисия по чл. 158 а от ЗКН, на доц. д-р Людмил Вагалински - директор на НАИМ БАН, с вх. № 33-00-502/05.11.2015 г., за приемане на резултатите от спасително археологически проучване на обект № 4, по трасето на „Междусистемна газова връзка България-Сърбия” с Разрешение за спасително археологическо проучване № 396/09.10.2015 г.

Копие от настоящата Заповед да се връчи на заинтересованите лица за сведение и изпълнение.

ЗАМЕСТНИК - МИНИСТЪР

ДОЦ. Д-Р БОНИ ПЕТРУНОВА

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ:

ЗАПОВЕД № РД09-952/15.11.2015

ПРОТОКОЛ

Днес, 12.11.2015 г., в изпълнение на Заповед № РД09-952/24.11.2014 г. на министъра на културата на основание на чл. 158а от ЗКН, за приемане на резултатите от спасително археологическо проучване на територията на Археологически обект № 4, разположен по трасето на „Междусистемна газова връзка България – Сърбия“, разположен в землището на с. Драговищица, Община Костинброд, Софийска област, съгласно Договор между НАИМ БАН и МЕ с Разрешение за теренно археологическо проучване № 396/09.10.2015 се събра,

ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ

в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Александър Трайков – регионален инспектор в ГД ИОКН в МК,

и

ЧЛЕНОВЕ:

1. Доц. д-р Валери Григоров – представител на НАИМ БАН;
2. Юниан Мешеков – представител на РИМ София.

Комисията се провежда във връзка с постъпило в Министерството на културата писмо вх. № 33-00-502/05.11.2015 г. на доц. д-р Людмил Вагалински - директор на НАИМ при БАН, във връзка с научен доклад на Мартин Христов – научен ръководител на Обект № 4.

Обектът е представен от научния ръководител Мартин Христов.

I. Собственост:

Археологическият обект притежава статут на недвижима културна ценност, съгласно чл. 146, ал. 3 от ЗКН и представлява **публична държавна собственост**.

II. По документи:

1. Заявление № 33-00-502/05.11.2015 г.
2. Разрешение за спасително археологическо проучване № 396/09.10.2015 г.
3. Доклад на научния ръководител на обекта.

III. Оглед на място:

Теренните археологически разкопки на обект № 4, са съсредоточени в проучването на римската вила от втората половина на III и IV в. Пласта от бронзовата епоха е разположен източно от нея и присъствието на селище от средата на III хил. пр. Хр., което е доказано от наличието на стенни мазилки и керамика. Дължината на югоизточната стена на римската вила е 33,60 м. По дължината ѝ, но верижно и в посока северозапад се развиват пет помещения. Те са застроявани в различни етапи и маркират обитаването на терена във връзка с хронологията.

Помещение № 1:

Помещение 1, както и помещение 2 са най-ранни от сградния комплекс. Цялото пространство на Помещение № 1, което представлява вероятно вътрешният двор на

римска вила е почистено до ниво деструкции от покривна конструкция и ограждащи зидове. Помещението попада в рамките на седем квадрата от план квадратната мрежа (кв. А 35, кв. А 36, кв. А 37, кв. В 35, кв. В 36, кв. В 37 и кв. С 36), като най северната му периферия излиза извън рамките на сервитута. Паралелно с това се почиства и Ю външна стена на вилата, която е изградена посредством вид смесена зидария от по-дребни, малко или необработени камъни, чиито пластове се подравняват с тухлени пояси, образуващи зидарската свързка през цялата дебелина на зида (*opus mixtum*). Падналата навън при силното земетресение външна стена попада в кв. С 37, кв. С 38, кв. D 37 и кв. D 38 и продължава в ЮЗ посока.

Помещение № 1 представлява неправилна геометрична форма трапец, очертан от зид с ширина 0,50 м. и запазеност в суперструкция до височина 0.20-0.25 м. За момента единствената изцяло проучена по дължината си стена е Ю, чийто размери по дължина ЮЗ – СИ са: вътрешен ъгъл 8,80 м. и външен 9,30 м. Върху цялата проучена площ на вътрешния двор са регистрирани фрагментирани основно, и много малко цели тегули и имбрици, около които има множество овални дребни до средно големи камъни. Най-горното ниво на покривната деструкция се намира на Н.В. – 553,84 м. най-долното на 553,30 м. където са регистрирани и големи плоски камъни, които вероятно бележат и подовото ниво на външния двор. По дължината на З. зид е разположена и вертикалната подпора – колонада, чиито останки са паднали на няколко места във вътрешния двор. Регистрирана *in situ* е и колона с координати: С 1,46 м.; И 2,17 м.; Н.В. 553,60 м. и диаметър 0,32 м. Откритите артефакти във вътрешния двор се изчерпват с няколко дребни бронзови римски монети. Освен строителната керамика са регистрирани и няколко фрагмента от керамични съдове И.Г.К. основно нехарактерни. Останалите археологически материали, които са регистрирани, са едно стъкло, две дребни животински кости и една силно корозирала желязна халка. Освен конструктивните елементи съставляващи външния двор, е разкрито и каменно хидро съоръжение – мивка Н.В. 553,64 м.

Разкритата Ю стена на вилата е съставена от четири пояса плоски тухли между които са подредени редове от дребни и средно големи обли и по малко на брой плоски камъни слепени с бяло жълт хоросан в чийто примеси се откриват и счукани мидени черупки. При земетръсния удар стената е паднала с вътрешното си лице нагоре в Ю посока. Улавя се и посоката на удара посредством усукването на тухлените пояси на СИ – ЮЗ. Деструкциите са с дължина от основният зид на юг 5,54 м. Вероятният размер на стената преди нейното рухване в суперструкция е бил около 4,00 – 4,50 м. Върху вътрешното лице на деструкциите бяха открити няколко дребни бронзови монети. Битовата керамика се изчерпва с два дребни фрагмента И.Г.К.

Помещение №2:

Помещението се намира в източната част на вилата – от изток граничи с помещение № 3 и е с квадратна форма с размери 2,45x2,43 м. Граници: от юг – външния зид на вилата, нарушен от яма, от запад – вътрешен зид, от север – силно нарушен зид, от изток – зид липсва, линията му се проследява, но само по субструкция, югоизточната му част е изградена от тухли. Работна хипотеза е възможността помещението да е долепено на фуга, а не конструктивно свързано с помещение №3 (югоизточният му ъгъл е изграден от тухли; подобно изграждане се наблюдава и при югоизточния външен ъгъл на вилата). В западната част на помещението са разкрити две линии от педални тухли, както и три тръби от хипокауст. Сред деструкциите е открит фрагмент от *tegula mammata*.

Помещение №3

Помещението се намира в източната част на вилата, граничи с помещения № 1 и № 2. Предполага се, че е с приблизително правоъгълен план и широчина 3,30м. Засага

неустановени остават северната и западната му граници. В северната част на помещението са регистрирани деструкции от падналата му източна стена (изградена в opus mixtum). Сред тези деструкции се откриха фрагменти от база и тяло на колона. В южната му част се почиства падналият му покрив. На отделни места в южната част се разкриха фрагменти от подова обмазка. Тя е съставена от сравнително едро натрошена строителна керамика и хоросан.

Помещение № 4.

Ориентирано в посока север – юг с леко отклонение на северозапад – югоизток и е разположено в най-западната регистрирана част на проучваната римска вила. Напълно разкрита е западната стена на помещението с ширина 0,60 м. Отчасти са разкрити северната и южната стени на помещението, чиято източна граница е все още неустановена. В рамките на помещението, чиято ширина е приблизително 5,45 м (С - Ю), са разкрити девет цели и фрагментирани керамични съда. Около съдовете са разчистени петна от отухлена глина, вероятно принадлежащи на разнесено съоръжение/конструкция с битов характер. Открити са две керамични тежести за вертикален стан. Разкрита подложка/основа, изградена от цели и фрагментирани тухли, с почти квадратна форма и с ориентация на северозапад - югоизток, чието предназначение е все още неустановено. Не е достигнато подовото ниво на помещението, в което са разкрити разсипани камъни от градежа на южната му стена, както и нападали керемиди от покривната конструкция.

Помещение № 5:

Разположено е между помещение 2 и 4. В него, както и в помещение 2 са констатирани поне две нива на експлоатация на терена. Разкрити са съдове на място и предходните нива на обитаване.

Югоизточна паднала стена

Разкрива се каменно-тухленият разсип на южната външна стена на комплекса (opus mixtum). Регистрираха се общо четири пояса от тухли като три от тях са двойни, а един е троен. Най-крайна точка на разсипа отстои на 6 м от външното лице на запазения южен зид. При работата бе разкрита тухлена рамка на прозорец. Вероятно този прозорец е на помещение № 3, слабо изместен на запад. Той е разположен между втория и третия пояс от тухли.

Западно от сградата на вилата се разкрива пещ за строителна керамика. Тя има квадратна форма и на този етап е разкрита скарата и дупките за топъл въздух.

В близост до нея се разкри каменна ара, която е фрагментирана и лежи на едната си страна.

На основание на извършеният оглед на място, направените констатации и след проведените обсъждания, комисията предлага следните решения:

IV. Решения:

1. Археологическото проучване е проведено според изискванията за извършване на теренни археологически проучвания, съгласно разпоредбите на чл. 148 от ЗКН;
2. Комисията не приема археологическите проучвания на обект № 4 на „Междусистемна газова връзка България – Сърбия“ за завършени.
3. Поради високия научен интерес и експозиционна стойност, както и поради необходимостта от запазване целостта на археологическия обект, комисията препоръчва на инвеститора да предприеме своевременни действия по промяна на трасето преминаващо в границите на обект № 4 на „Междусистемна газова връзка България – Сърбия“, разположен в землището на с. Драговищица, Община Костинброд.
4. Комисията препоръчва при промяната на трасето „Междусистемна газова връзка България – Сърбия“, при обект № 4, разположен в землището на с.

Драговищица, Община Костинброд, Софийска област, стриктно да бъдат спазени всички процедури и изисквания на Закона за културното наследство, както и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

Настоящият протокол е съставен в пет еднообразни екземпляра – МК, МЕ, НАИМ при БАН, РИМ София, НИКН.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
(Александър Трайков)

1.
(Валери Григоров)

2.
(Юниан Мешеков)